

Reglement for bedømmelse af helsager

1. Udstillinger med konkurrenceklasse

I overensstemmelse med artikel 1.4 i F.I.P.'s. generelle reglement for bedømmelse af eksponater i konkurrenceklassen på F.I.P. udstillinger (GREV) er dette specialreglement udformet som et supplement for de principper der gælder for helsager. Se også retningslinier for bedømmelse af helsager.

2. Eksponater i konkurrenceklassen

Et helsagseksponat skal på en logisk og sammenhængende måde behandle de postale objekter som enten er forsynet med et officielt godkendt påtrykt frimærke, eller afbildning eller indskrift, som giver udtryk for at en nærmere angivet posttakst er blevet forudbetalt (ref. GREV artikel 2.3).

3. Principper for opbygning af eksponater.

Et helsagseksponat bør omfatte behørigt udvalgte ubrugte og/eller brugte objekter fra et bestemt land, eller gruppe af territorier for at illustrere en eller flere af nedennævnte kategorier.

Helsager kan klassificeres efter enten

- måden for deres gyldighed og brug
- den fysiske form af papiret eller kortet, eller
- den postale eller tilknyttede tjeneste, de er beregnet til.

Måden og gyldighed og brug kan defineres således:

- Postale udgaver
- Tjenstlige udgaver
- Militære udgaver
- Helsager fremstillet af postvæsenet for private med frimærkepåtryk forsynede og af postvæsenet godkendte helsager, fremstillet for private personer eller organisationer i henhold til særlige bestemmelser.

Den fysiske form af papiret eller kortet, på hvilket værdimærket o.lign. er trykt, kan opdeles således:

- Brevark inklusive aerogrammer
- Kuverter inklusive anbefalede kuverter
- Brevkort
- Korrespondancekort
- Korsbånd
- Trykte blanketter af forskellig art

Helsager har været fremstillet til diverse postale og tilknyttede tjenester, inklusive følgende:

- Postale: Overflade, lokale, indlands og udlands. Luftpost: lokale, indlands og udlands.

- Anbefalede: indlands og udlands
- Telegraf: indlands og udlands
- Modtagelse af diverse gebyrer o.lign.
- Attest for afsendelse af postpakker og -anvisninger.
- Postoprævninger samt andre blanketter med påtrykt frimærke.

“Formular brevkort” solgt med påklæbet frimærke fra det relevante land, kan medtages.

Helsager bør normalt vises som hele objekter. Såfremt enkelte helsager er meget sjældne eller kun er kendt som afklip kan disse medtages i et eksponat. Ligeledes kan klip medtages som en del af et studie over varianter i værdistempet, eller ved sjældne afstemplinger. Brugen af helsagsklip som almindeligt frimærke kan også medtages.

Essays og prøvetryk kan medtages, såvel godkendte som ikke godkendte.

Planen for eksponatet og dets udformning skal tydeligt fremgå af en indledning, som kan udformes efter udstillerens eget ønske (ref. GREV Artikel 3.3.).

4. Bedømmelseskriterier

(Ref. GREV Artikel 4).

5. Bedømmelse af eksponater

Helsagseksponater skal bedømmes af godkendte specialister på de pågældende områder, og i overensstemmelse med sektion V (artiklerne 31-47) i GREX (jfr. GREV, artikel 5.1)

For at opnå en afbalanceret bedømmelse af helsagseksponater er nedenstående relative pointsskala udarbejdet til brug for juryen (ref. GREV, artikel 5.2):

Behandling (20)	
Filatelisk betydning (10)	30
Filatelisk og relateret viden, personligt studie og forskning	35
Kvalitet (10)	
Sjældenhed (20)	30
Præsentation	5
Ialt	100

6. Afsluttende bestemmelser

I tilfælde af uoverensstemmelser i teksten som følge af oversættelse er den engelske tekst gældende.

Dette specialreglement for bedømmelse af helsagseksponater på F.I.P. udstillinger er vedtaget på den 61. F.I.P. kongres i Granada den 4 - 5 maj 1992. Reglementet træder i kraft 1. januar 1995 og gælder for de udstillinger som F.I.P. har tildelt patronage, auspicer eller support og som finder sted efter 1. januar 1995.

Guidelines for bedømmelse af helsager

Indledning

Disse retningslinier er udarbejdet af F.I.P's helsagskommission for nærmere at uddybe de "Særlige bestemmelser for bedømmelse af helsagseksponater" (SREV) som blev godkendt på F.I.P's kongres i Rom i 1985 (revideret på den 61. Kongres i Granada i 1992). Retningslinierne skal tjene til at give almindelig vejledning med hensyn til:

- Definition på hvad der forstås med helsager
- Principperne for opbygning af eksponater, og
- Bedømmelseskriterierne for helsager,

og de skal læses sammen med de "Særlige bestemmelser" der henvises til ovenfor, og sammen med "Generelt reglement for bedømmelse af konkurrenceeksponater på F.I.P. udstillinger" (GREV).

Kommissionen anerkender enstemmigt at enhver samler står fuldkommen frit med hensyn til at opbygge og udvikle en samling, som han eller hun synes er passende, men føler samtidig at kommissionen har pligt til at give oplysning og vejledning med hensyn til samling af helsager, således at den sande natur og det sande formål med de forskellige klasser af materiale som i almindelighed samles under denne betegnelse, kan vurderes af alle der er interesserede i dette område. Med dette formål har kommissionen forsøgt at udarbejde en almindeligt akseptabel definition på helsager med passende begrænsninger som dækker beslægtet materiale.

Definition på hvad der forstås med helsager

En almindeligt anerkendt traditionel definition på helsager lyder som følger:

"Helsager omfatter postalt materiale, som enten bærer et officielt anerkendt forudtrykt værdimærke eller et motiv eller en inskription, der angiver, at et nærmere angivet beløb er blevet forudbetalt for en postal eller dermed forbunden ydelse".

NB. Mens tilstedeværelsen af et trykt frimærke har været væsentlig for at et objekt generelt kunne anerkendes som helsag (jvfr. SREV, artikel 12), har et antal lande udgivet såkaldte "formularkort", som blev solgt til publikum med påklæbte frimærker, inden der blev tale om at udgive helsager med påtrykt frimærke. I nyere tid har et stigende antal postvæsenere indført helsager, som skønt solgt til publikum for en bestemt pris kun anfører, at der er betalt for en særlig postal tjenesteydelse eller for en særlig takst uden dog nærmere at angive beløbets størrelse, - hvorfor de kaldes "non value indicator" (NVI). Materiale af denne art kan naturligvis fuldt ud korrekt tages med i samlinger og eksponater med helsager. Forholdet til objekter, der ser ud som eller har samme format som normale helsager, men som ikke er forsynet med et værdimærkepåtryk eller en angivelse af værdi eller modydelse, er mere åbne for diskussion, og i øjeblikket gør man sikkert bedst i at vise eksponater, der udelukkende består af sådanne ufrankerede objekter, udenfor konkurrence på internationale F.I.P. udstillinger. Situationen er imidlertid under udvikling, og kommissionen kan meget vel senere ønske at give yderligere vejledning om dette spørgsmål.

Den fysiske form på det papir eller kort, på hvilke frimærket etc. er trykt, afhænger af det formål, for hvilket en bestemt helsag er bestemt. De første helsager med påtryk var i regelen brevark. De andre former for helsager omfatter som regel brevkort, korsbånd (til tryksager) anbefalede konvolutter, postkvitteringer, korrespondancekort og aerogrammer, men andre typer af dokumenter med påtrykte frimærker er fremstillet af en række lande.

Andre kategorier af frigjorte helsager, som er udformet som forudbetaling for angivne, men strengt taget ikke postale formål, og som ofte tages med i helsagssamlinger, er telegramblanketter og postanvisninger. NB: I nogle tilfælde har de på telegramformularer påtrykte frimærker indskriften "Postage" og er blevet accepteret som postfrimærker når de blev skilt fra den originale formular.

Helsager kan grupperes i følgende klasser under hensyntagen til deres gyldighed og brug:

- Postale udgaver: Helsager med påtrykt frimærke afpasset til et postvæsens specielle formål og udgivet til dette til brug for publikum. Det er vigtigt at udskille dem fra uofficielle private modifikationer af normale postale udgaver lavet til filatelistiske formål og ofte kaldt "repiquager".
- Officielle tjenesteudgaver: Helsager med påtrykt frimærke fremstillet udelukkende til brug for regeringsdepartementer. De påtrykte frimærker kan svare til dem, der findes på postvæsenets udgaver, eller de kan have en særlig tegning. Alternativt kan postvæsenets udgaver ændres til tjenstligt brug ved overtryk, etc.
- Soldater- (militær-) udgaver: Helsager med påtrykt frimærke til brug for medlemmer af de væbnede styrker. De påtrykte frimærker kan svare til postvæsenets udgaver, eller de kan have en særlig tegning.
- Lejlighedsfremstillede (private) udgaver: Helsager med frimærker i postvæsenets tegning og påtrykt med postvæsenets godkendelse på private personers eller organisationers vegne under hensyntagen til særlige bestemmelser. De påtrykte frimærker kan forekomme i et stort antal værdier og tegninger svarende til postvæsenets. NB: Det er vigtigt indenfor klassen "lejlighedsstemplede forsendelser" at skelne mellem sådanne, der blev fremstillet til regulær postal brug, og dem, der blev fremstillet til filatelistiske formål.
- Lokale postale udgaver: Helsager med påtrykt frimærke og fremstillet af private postale agenturer med varierende grad af anerkendelse eller støtte fra postvæsenets side.

Det er muligt også at klassificere helsager efter arten af den postale eller dermed forbundne tjeneste, de er beregnet til. Eksempler på sådanne tjenester falder under følgende grupper:

- Postal brug: Luftpost og overfladepost, lokal, indenrigsk, udenrigsk, breve, brevkort, pakker, aviser etc.
- Anbefaling: Indland, udland.
- Telegrammer: Indland, udland.
- Kvitteringer: Kvitteringer for forsendelse af breve, pakker, værdibreve.
- Diverse gebyrer: Postanvisninger, postopkrævninger, værdibreve, andre dokumenter med påtrykt frimærke etc.

Principper for opbygning af eksponater

Et helsagseksponat bør omfatte en logisk og samhørende samling af ubrugte og/eller brugte eksemplarer af helsager, således som disse er defineret af de i af FIP's kommission for helsager udarbejdede retningslinier, for at belyse en eller flere af nedennævnte kategorier. Planen for, eller ideen bag eksponatet bør der redegøres for på en indledningsplanche (ref. Artikel 3.3).

- Udgaver fra et enkelt land eller landegruppe
- Udgaver fra en bestemt tidsperiode
- Udgaver af en særlig klasse af helsager (Se afsnit A (3) (a - (e)))
- Udgaver af en særlig type af postale eller dermed forbundne ydelser (Se Afsnit A (3) (f - (j)))
- Udgaver karakteriseret ved en særlig fysisk form på papiret eller kartonen (Se sektion A (2))

Eksponater af helsager bør normalt bestå af hele stykker. Hvor disse stykker er meget sjældne i hel form eller vides kun at eksistere som afklip, kan de godkendes som dele af et eksponat; dette gælder for eksempel også for en studie over varianter i de anvendte frimærkeklicheer eller for en sådan over sjældne afstemplinger. Værdimærkerne fra helsager brugt som påklæbte frimærker kan også på fuldgyldig måde være en del af et helsagseksponat.

På samme måde som ved frimærkeeksponater kan eksemplarer af officielle prøvetryk eller essays, eller stykker som er overtrykt med "SPECIMEN" eller "CANCELLED" etc. Være en fuldgyldig del af et helsagseksponat.

Bedømmelse af eksponater

I overensstemmelse med artiklerne 4.3 og 4.10 i FIP's generalreglement for udstillinger (GREX), Verdensudstillinger og Internationale udstillinger skal disse sørge for en særlig klasse for helsager, anbragt som en helhed i et rum eller på en afdeling på udstillingen.

På andre udstillinger, hvor man ikke har indrettet en særlig klasse for helsager, er det hensigtsmæssigt, at helsagseksponaterne grupperes geografisk sammen med klassen for Traditionel filateli med undtagelse af luftposteksponater, som mere hensigtsmæssigt udstilles sammen med klassen for luftpost.

Ved bedømmelsen af et helsagseksponat skal juryen benytte nedenstående almindelige kriterier (Se GREV artikel 4.2):

- Eksponatets behandling - se GREV art. 4.3
- Eksponatets betydning, -se GREV art. 4.4
- Filatelistiske og relaterede kundskaber samt personlige studier og forskning - se GREV art 4.5
- Kvalitet og sjældenhedsgrad - se GREV art. 4.6
- Præsentation - se GREV art. 4.7

Udstillingerne bør være opmærksom på nødvendigheden af omhyggeligt at overveje de forhold, der tilsammen tjener til at forhøje den udmærkelse, et eksponat kan opnå. Nedenfor gives nogle anvisninger på de grundlæggende elementer, der danner basis for hvert individuelt kriterium.

Eksponatets behandling

Graden af udvikling, originalitet og fuldstændighed hos eksponatet: Viser eksponatet den højeste grad af udvikling på basis af det medtagne materiale? Er behandlingen ortodoks, eller er der blevet anvendt en usædvanlig eller original fortolkning? Hvor fuldstændig er behandlingen af det valgte emne? Er emnet valgt for at det er muligt at vise et vel afbalanceret eksponat på det forhåndenværende areal? Svarer det udstillede materiale på rette måde til eksponatets titel og beskrivelse?

Betydning

Et eksponats betydning afhænger både af betydningsfuldheden af det foreliggende eksponat i forhold til det valgte emne, og til emnets betydningsfuldhed indenfor helsager i almindelighed.

Kundskaber og forskning

Eksponatet bør vise en fyldig og korrekt vurdering af det valgte emne, samt et indgående studium af foreliggende oplysninger. Juryen skal lægge mærke til udstillerens eget studie og forskning (se GREV art. 4.5).

Kvalitet og sjældenhedsgrad

De viste stykker skal være i den bedst mulige kvalitet. Juryen bør tage alle ekceptionelt fine eller sjældne stykker i betragtning, samt kontrollere om alle kendte sjældenheder indenfor det viste emne findes i eksponatet.

NB. Med mindre en helsag er ekstrem sjælden eller ukendt som helt stykke, eller hvis eksponatet først og fremmest viser varianter i de påtrykte frimærker, er det ønskeligt, at objekterne vises som hele stykker. Ægte brugte forsendelser af objekter med privat påtrykte frimærker bør foretrækkes frem for filatelistisk inspirerede objekter.

Præsentation

Teksterne skal være klare, præcise og have relation til det viste materiale og til det valgte emne for eksponatet. Den måde, man vil præsentere materialet på, skal vise dette på den bedst mulige og mest velafbalancerede måde. Det er vigtigt at undgå unødvendigt ensformige opsætninger.

NB. Der er helt uden betydning om teksterne er håndskrevne, maskinskrevne eller trykte. Man bør undgå brugen af stærkt farvet blæk, og farvede plancher (Se GREV art. 4.7).

Bedømmelsernes relative fordeling

Eksponater af helsager skal bedømmes af anerkendte specialister indenfor dette område og i overensstemmelse med GREX afsnit V, art. 3.1-4.7, se også GREV art. 5.1.

1. Behandling (20) og betydning af eksponatet (10)	30 points
2. Filatelistiske og relaterede kundskaber, personlige studier og forskning	35 points

3. Kvalitet (10) og sjældenhedsgrad (20)	30 points
4. Præsentation	5 points
I alt	100 points

Afsluttende bemærkninger

I tilfælde af uoverensstemmelser i teksten som følge af oversættelse, er det den engelske tekst der er gældende.